

Text teoric -2

CURS DE POSTGRAU.- 'INTERIOR I INTERIORS' Director: Antoni de Moragas.

Hi ha dies en que se'm fa difícil prendre la decisió de començar. És quan, en l'estudi, et trobes buit, sense la tensió necessària, no com a moment de la realització "sino como paso armónico de la vida ordinaria al espacio de la creación", com apunta el pintor i escriptor Ramon Gaya en un dels seus escrits. Miro, reviso els meus papers, convisc amb les obres acabades, començades o abandonades, repasso quaderns de notes, passejo per aquest el MEU espai com esperant que alguna cosa produeixi la provocació; que la credibilitat ocupi el meu espai mental. Però em fa falta ser allí tots els dies, no desertar, per tal d'intentar començar una altra vegada aquest diàleg amb el quadre, amb el seu espai, amb la seva imatge, per tal de provocar aquest moment important de començar, el qual em generara el diàleg com a procés imprevisible. Diàleg EN i SOBRE pintura. Moments importants per a la presa de decisions. En la decisió que aportara sentit. En aquesta decisió primera que generara tot el procés.

De vegades aquest diàleg me'l provoquen obres rebutjades, o bé obres que estan en procés poden variar tot el seu sentit, tota la seva configuració. És quant, cobrint, vaig entrant en el diàleg, pel fet de cobrir a partir d'allò que et provoca i que després no sera VISIBLE, però que SI que hi sera perquè allí va començar el nou procés i perquè pintar no es només posar sinó també treure. Per això, en els meus quadres, m'interessa tant el que es veu a la superfície com el que HI HA AL INTERIOR, amagat, sota.

Quant diposito el primer color, el primer signe, la primera pasta, i es comença a crear el quadre, en vaig INTRODUIR en ell, intentant assolir aquest moment en que l'obra se m'obri al diàleg. I cada dia m'interessen més els moments de començar i de donar per acabat, com pretenet que el resultat final no ompli més que una situació única i radical. Suprimir, en el resultat, el recorregut del procés. Allò que anteriorment podia entendre com les diverses sessions.

Per ESTAR en aquest moment, comptara més la sensibilitat, l'emoció, l'actitud, el sentir, coneixements que, si són possibles com a tals, ens intruiran més en la VERITAT que un procés més lligat a plantejaments RAONABLES o del que, des d'aquesta raó, podríem entendre per REFLEXIO. El treball en l'art no es pot reduir a un pensament dirigit. La matèria, els mitjans, el moment i una multitud d'accidents -l'imprevist, l'indeterminat, l'atzar- aporten a l'obra una quantitat de condicionaments que la porten a ser racionalment inconcebible.

Aquesta REFLEXIO cal que hi sigui, evidentment, en el treball, generada per l'emoció, en el mateix temps de la presa de les decisions. Son sobre aquestes decisions i el seu resultat d'on sorgira el nou pensament que es crea, pel mateix procés, en l'avançar de l'obra. Reflexió motivada per aquest diàleg, no monòleg, que s'haurà d'establir entre el creador i la seva obra per arribar a la veritat, veritat que sera en l'essencial, i no en l'anecdòtic de les coses. Veritat d'allò que hom troba en el debat que s'estableix entre el que ja coneixem i allò que esta per fer. ("La bellesa, així com la veritat, és alguna cosa relativa al temps que es viu i a l'individu apte per concebre-la. Hi ha una raó directa entre l'expressió de la bellesa i la potencia de percepció adquirida per l'artista", va dir el pintor Gustav Courbet al seu discurs a l'Academia, l'any 1.861).

Es amb aquestes poques paraules descriptives del meu ESTAR en el treball amb les que he volgut, a manera d'introducció, començar la meva intervenció tot intentant de situar-los en la meua realitat. Per presentarme pasare unes diapositives de obra meua per que els apropin, si això es possible des de la diapositiva, al meu món, a les imatges, que no a la pintura, dels meus quadres.

DIAPOS.

Després de les imatges i abans de seguir amb la paraula en aquest Curs de Postgrau vui senyalar que al no ser un teòric els seguiré parlar des de el dubte, sempre des de aquest dubte del pintor. Dubte produït per aquest treball en solitari, sense més referència que la pròpia credibilitat en la presa de les decisions. En un treball en el que s'intenta trobar noves sortides. En un treball que no té una fi lògica -predeterminada- però en el que en quant la SORPRESA en forma d'allò que podem anomenar qualitat, de tensió o de no sé sap què hi apareix, es una altra aportació a la reflexió en el món del pesament visual.

Aquesta pintura, aquesta obra meua que amb certa freqüència ha estat qualificada com d'obra poètica i que fins i tot hi ha crítics que l'han jutjada com "POSEEDORA DE UN FUERTE SENTIDO POETICO", no es més que el reflexe de la meua MIRADA, de la meua manera de VEURE, de la meua MANERA DE DONAR PRESENCIA AL MEU INTERIOR. I de transferir a la superfície del suport, amb un llenguatge que pretenc clar i sintètic, el que les meves vivències, la meua memòria, el meu sentiment, la meua sensibilitat, el meu propi diàleg amb la superfície, amb l'espai del quadre, em van dictar. I, es clar, la transformació de la matèria, d'aquesta pasta de pintura, en PINTURA. Per que la matèria deixi de ser matèria per convertir-se en obra, en significació. Es quan apareix aquesta vibració d'un estat de plenitud que situara l'obra més enllà del que podrien entendre com a MANUALITATS o ARTESANIES.

M'agradaria afegir que, en quant dic que pretenc un llenguatge clar i sintètic tampoc sé si realment es el que pretenc donç que es aquest un tema molt complex en el que quasi sempre aquestes preteses clares i síntesis van lligades en el que sera el resultat final, en el que sera el quadre, deslligat molt sovint de les voluntats primeres -més intel·lectuals que pictòriques- i de la mateixa realitat del TEMPS DE LA PINTURA. Temps de la pintura que no es una fórmula, que no es mai així de clar, que no es així d'evident. Cada quadre arrossega la seva pròpia història i cada quadre no sera tampoc la història de l'anterior. Diria que en cada quadre hi ha d'haver algo nou d'aprendre, no com a solució magistral però sí com a voluntat de trobar, en el que ara en diriem, amb llenguatge universitari, voluntat de recerca. Allò après, allò que es pot fer sense la tensió necessària, allò que es queda solsament en la realització formal, sense la emoció, sera un objecte que no traspasa la barrera de lo purament manual, de l'espai que en la pintura ocupa la tècnica. Un exemple poden ser les paraules que li agradava de dir al arquitecte José Antonio Coderch " en estas materias lo que se puede aprender puede no servir para nada".

La primera diapositiva es una referencia a les obres dels 70. Crec, i encara que les evolucions o els passos, avans y ara, han estat lents que el que en podriem dir LA MEVA PROPIA OBRA comença en els aquells primers setantas, moment en que l'espai obert del paisatge centrara la meva reflexió. En aquesta reflexió no hi son alienes les meves primeres vivencies al paisatge de La Segarra, paisatge alt, de terres planes i ondulades, d'horitzons baixos, treballat pel home, acotat per arquitectures populars, amb vegetació normalment ordenada als llindars del conreu. Paisatge de radicals canvis de color, de color total, de llum dura, d'estius espesos, en els que el color quasi en monocromia, pastos, es fa materia. Son uns paisatges als que retorno amb frecuencia per enriquir el meu INTERIOR i que m'ha ensenyat a aprendre, a través del sentiment de la mirada, aquesta meva comprensió del espai. Diria que del espai real i del espai pictoric. D'aquetos paisatges, d'aquest sentiment de paisatge em vé, també, la radicalitat del color, la meva LLUM no impresionista, no atmosférica, i el gust per la monocromia, pel color pastos, pel color total, pel color radical i per l'acotació que senyala límits o límits que delimiten espais. Es tractaria de definir-lo com si es tractes de CONVERTIR L'ESPAI EN ALGO QUE HOM MIRA.

Hi ha també en aquest ja llarg temps de mourem al voltant de la comprensió de l'espai, la comprensió dels límits de la superfície del quadre, que no sen, com son, límits amb mides mesurables, la seva, diria que REAL dimensió, em ve donada per la comprensió viscuda, vista, apresada, des de la sensibilitat. Es a partir d'aquesta elecció de la superfície quan intentaré establir el dialleg, am ella, amb el color, amb l'espai i amb els diferents elements, no preconcebuts, en un intent de trobar el punt d'emoció, el punt de tensió, de la sorpresa del no conegut. Traspasar aquella vivencia del meu INTERIOR al INTERIOR del quadre.

Per il.lustrar una mica el meu pensament fare una petita referencia a la pelicula "Smoke", de Wang i Auster. El narrador de contes mostra al altre protagonista - l'escriptor- els albums amb les seves fotografies. Fotografies fetes diariament, durant molts de mesos, exactament des de el mateix lloc, a la mateixa hora, amb la mateixa camara. Com una obsesió. L'escriptor les mira molt, masa rapidament -sempre es la mateixa, sempre es igual, es justifica. L'autor el recrimina i en aquest petit dialleg que sembla intrascendent -en art quasi tot, per no dir que tot, sembla intrascendent- dialleg que crec ple de sensibilitat, li diu que no, que NO totes son iguals, que son diferents, que sempre hi ha quel com que les determina que les individualitza i li parla, entre d'altres coses, de la LLUM.

I una altra referencia: James Lord periodista i escriptor america va donar , al començament dels ays seixanta una clarísima referencia sobre l'artista Alberto Giacometti en el seu llibre "Un portrait par Giacometti". Relata una historia íntima, molt proxima entre l'escriptor i l'artista. Giacometti ha de pintar el retrat de Lord i Lord descriu, en les primeres pagines la situació, el preparatius per RETARDAR el dificil moment de començar i la forma de fixar la mirada. Diu: "Al fin de todo ese deambular por el taller, pone el caballete en su sitio, situa, después, un pequeno taburete del que ajusta minuciosamente las patas delanteras a dos marcas rojas pintadas sobre el cemento del taller. Había marcas parecidas destinadas a las patas de delante de la silla del modelo, silla que el me invita a poner en su sitio con igual precisión. Después llega el momento de escoger el lienzo. Había cuatro o cinco telas

virgenes a elegir i Giacometti examina minuciosamente cada una de ellas. Después se detiene sobre las doce o quince pinturas que estan dispersas por el taller y entre murmullos las resitua para que no ocupen lugar en su mirada. Finalmente escoge una tela virgen, la "mide" con la mirada y con las manos, la "piensa" y la situa, finalmente, en el caballete. Junto a su propio taburete situa otro sobre el que coloca un punado de viejos pinceles y un pequeno plato en el que vierte un poco de trementina. Giacometti toma entonces su paleta y unos pinceles y se sienta....Trabajando me miraba constantemente así como a todo el espacio que me envolvía. Lo que el pintaba incluía, evidentemente, todo su campo de visión..."

Amb aquestes referencies voldria senyalar que el meu concepte pot també estar marcat per aquesta "intrascendencia", per aquesta "naturalitat", per els "mínims", per lo "viscut". Diria que son aquets conceptes i la práctica de la pintura els que han generat el meu TALLER INTERIOR.

Es per això, i ja acaban, que penso que la pintura, tot art, partin per principi d'un pasat, deu d'enfrontarse amb la novetat, amb aquesta incertitut de lo desconegut. En unes arts com la pintura, l'escultura, també, pot ser, la mateixa arquitectura, que duen el testimoni d'un ofici tan vell com el temps, els bons resultats son aliens a aquest ofici i encara que les obres portin el testimoni d'una gran cultura i un coneixement de totes les expressions dinàmiques de l'espai, aquestes no es poden convertir en receptes. Aquest SABER, aquest OFICI deu d'anar acompanyat d'un olvit del SABER, d'un olvit de L' OFICI. Un texte de Jean Lescure que estudia l'obra del pintor francès Lapique i que recull el filosof Gastón Bachelard en el seu llibre "La poetica del espacio" em clarifica amb les paraules justes, el que jo mateix, d'alguna forma podia intuír. Diu:"El no-saber no es una ignorancia sino un dificil acte de superació del coneixement. Així una obra es, a cada instant, aquesta especie de començament pur que fa de la seva creació un ejercici de llibertat".